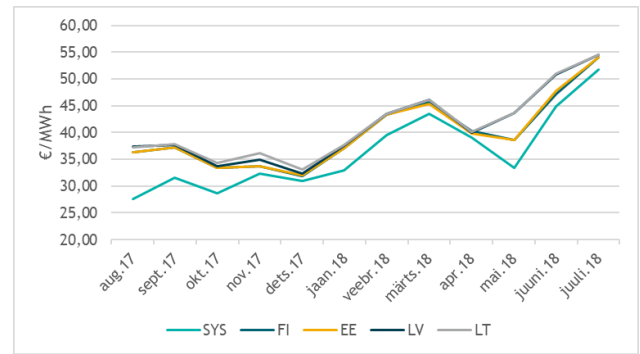

Energiaturud - 2018 juuli

24.08.2018

- Põhjamaade elektribörsi Nord Pool Eesti hinnapiirkonna keskmine hind oli juulis 54,06 €/MWh; süsteemihind oli 51,7 €/MWh;
- Soome hind oli Eesti hinnast 0,06 euro võrra madalam, Läti hind 0,49 euro võrra kõrgem;
- Leedus gaasibörsil GET Baltic kaubeldud maagaasi hind oli Eesti hinnapiirkonnas 22,30 €/MWh, tőustes võrreldes juuniga 1,7%. "Baltic Gas Spot Indexi (BGSI)" hind oli 22,56 €/MWh, tőustes juuniga võrreldes 11%;
- 16. juulil avaldati Entso-E veebilehel süsteemihaldurite ühine üle-Euroopaline ettepanek bilansiselgituse harmoniseerimise kohta Elektrisüsteemi tasakaalustamise võrgueeskirja nõudeid arvestades. Avalik konsultatsioon kestab kuni 28.09.2018 ([link](#))

Viimase 12 kuu keskmised hinnad

Juuli 2018 (€/MWh)	Min tunnihind	Keskmine hind	Max tunnihind
NP Süsteem	42,04	51,70	57,56
NP Soome	40,05	54,00	84,48
NP Eesti	40,05	54,06	84,48
NP Läti	40,05	54,55	84,48
NP Leedu	40,05	54,56	84,48

Energiahinnad

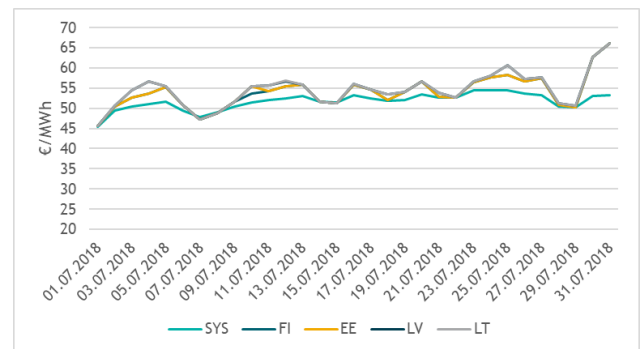
Elektri börsihinnad

Elektribörs	Keskmine hind (€/MWh)			
	2018 juuli	2018 juuni	2017 juuli	
Nord Pool (SYS)	51,7	44,80	26,37	
EPEX* (base/ peak)	ELIX	44,34 / 45,01	34,17 / 36,13	31,14 / 31,92
	PHELIX	49,54 / 50,68	42,42 / 43,61	33,01 / 33,78
	France	51,41 / 53,53	42,32 / 45,20	34,64 / 36,35

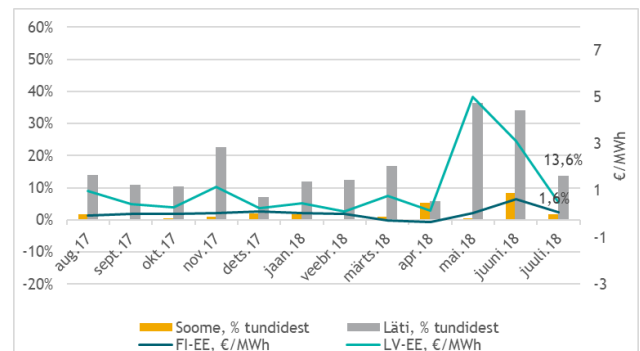
* EPEX - European Power Exchange

Põhjamaade elektribörsi Nord Pool (NP) juuli hinnad tõusid kuises võrdluses kõikides hinnapiirkondades, kõrgeim oli hind Baltikumis ja Soomes. Süsteemihind tõusis eelmise kuuga võrreldes 15,4%. Hinda kujundavatest teguritest on ülevaade [Energiahindade mõjurid](#) all.

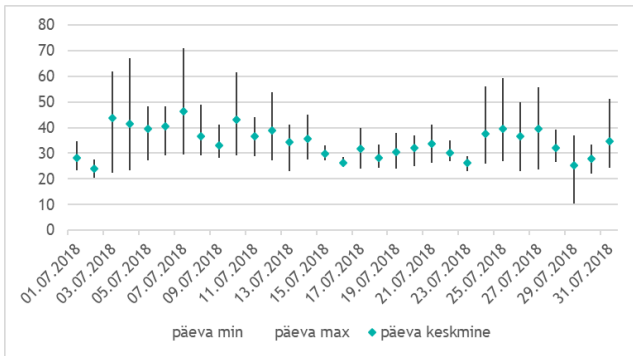
NP hinna- piirkond	Keskmine hind (€/MWh)		
	2018 juuli	2018 juuni	2017 juuli
Eesti	54,06	47,79	34,33
Läti	54,55	50,91	36,27
Leedu	54,56	51,05	36,27
Soome	54,00	47,17	34,17

NP päeva keskmised hinnad 2018. aasta juulis

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva hindade erinevus Soome ja Lätiga võrreldes

NP Eesti hinnapiirkonna hindade volatiilsus juulis 2018

3,1% Nord Pool Eesti hinnapiirkonna juuli järgmise päeva tunnihindadest jäid vahemikku 40-45 €/MWh, ülejäänud tundidel oli hind üle 45 €/MWh. Suuri päevasiseid miinimum- ja maksimumhindade erinevusi juunis ei esinenud.

Maagaasi hulgituru hind

Info Balti riikide ühtse gaasituru tehingute kohta on kättesaadav GET Balticu [koduleheküljel](#).

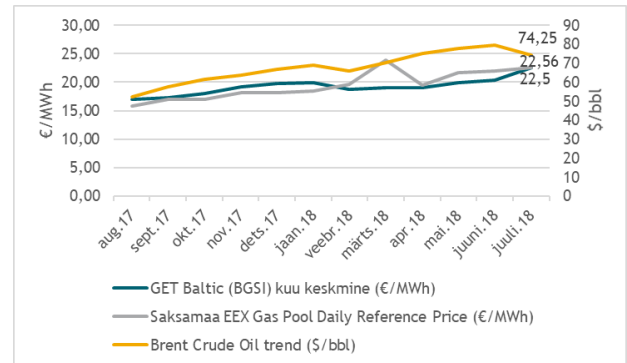
Kuigi Eesti gaasisüsteem ei ole võrgu kaudu ühendatud Soome ega Kesk-Euroopa gaasivõrguga, toome võrdluse huvides ära ka naaberturgude hinnainfo.

Juuli 2018 (€/MWh)		Keskmine hind	Kuine muutus	Min hind	Max hind
GET Baltic	BGSI*	22,56	11%	21,5	23,0
	Eesti	22,30	1,7%	21,8	23,0
	Läti	22,49	5%	21,5	22,8
	Leedu	22,58	11,1%	22,0	23,0
Soome Kaasupõrssi**		21,6	-5,7%	18,9	24,7
GASPOOL***		22,5	2,6%	21,6	23,3

* BGSI - Baltic Gas Spot Index

** Võrdluse huvides teisendatud ülemisele kütteväärtusele: Eestis ja Leedus kasutatakse gaasi ostu-müügi lepingutes ülemist kütteväärtust, Soome gaasibörsil aga alumist kütteväärtust. Kuna alumise ja ülemise kütteväärtuse vahe on keskmiselt 10%, on hindade võrdlemiseks Kaasupõrssi hindu korrigeeritud 10% võrra.

*** EGSI - European Gas Spot Index

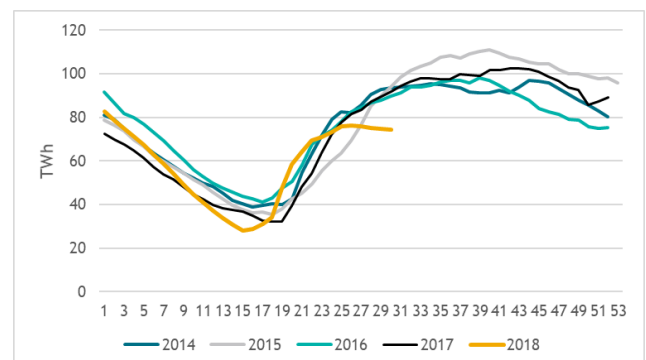
Viimase 12 kuu keskmised maagaasi hulgituru hinnad

Energiahindade mõjurid

Olulisemad energiahindade mõjurid:

- veeolud Põhjamaade hüdroreservuaarides ja Läti Daugava jões - mõju Baltikumi elektri börsihinnale;
- CO₂ emissioonikvootide hinnad - mõju elektri hulgiturihindadele läbi elektritootmiseks kasutatavate CO₂-mahukate kütuste kasutamise kulu;
- kütuste maailmaturu hinnad - mõju maagaasi hinnale, kuna paljud maagaasi lepingud ning sealhulgas ka Eesti Gaasi poolt Gazpromilt ostetava maagaasi leping seob ostuhinna maailmaturu kerge kütteõli (Gasoil 0,1%) ja raske kütteõli (FuelOil 1,0%) viimase üheksa kuu keskmise hinnaga;
- euro ja dollari kurss - kuna kütuste hinnad maailmaturul määratakse USA dollarites, mõjutab maagaasi impordihinda ka euro ja USD kurss - dollari tugevnemine muudab kütuse kallimaks.

Põhjamaade (Norra, Rootsi ja Soome) hüdroreservuaaride täituvus oli juuli lõpus ca 61% tasemel maksimaalsest (100% 02.01.2012 121 429 GWh), eelneval neljal aastal on reservuaaride täituvus samal ajal olnud ligi 75%.

Hüdroreservuaaride täituvus Põhjamaades 2014-2018

Elektri ja maagaasi hinna mõjurid	Juuli 2018	Juuni 2018
CO ₂ emissioonikvootide hind (min ... max €/t)	15,03 ... 17,36	14,21 ... 16,1
€/§ kurss kuu viimasel pangapäeval	1,1736	1,1658
Toornafta hind (Brent) (§/bbl) kuu lõpu seis	74,25	79,44

Juulis langes toornafta hind 74,25 dollarini barrelist. Jätkuvalt on tõusnud CO₂ emissioonikvootide hinnad, mis jäid juulis vahemikku 15,03-17,36 €/t.

Võimsusvood

Elektrienergia järgmise päeva kaubanduslikud vood

Juuli 2018*	Võimsusvoog, tunde	Turule antud võimsusest kasutatud	100% turule antud võimsusest kasutuses, tunde	Pudelikael ELBAS kauplemise järel, tunde
EE>FI	289/744 (82/720)	11% (2%)	0/744 (0/720)	0/744 (0/720)
FI>EE	373/744 (589/720)	13,5% (37,7%)	10/744 (59/720)	8/744 (62/720)
EE>LV	673/744 (672/720)	47% (65,3%)	101/744 (247/720)	230/744 (227/720)
LV>EE	52/744 (34/720)	1,5% (1%)	0/744 (0/720)	0/744 (0/720)

* Võrdlus eelmise kuuga

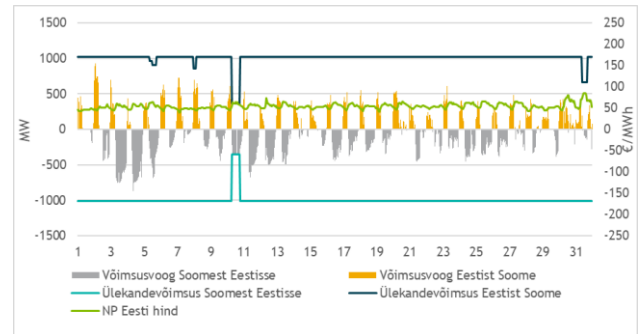
Juuli 2018*	Piirang, tunde	Pudelikaela tunnid normaalrežiimil**	Rampimise piirang, tunde***
EE>FI	34/744 (154/720)	0/744 (0/720)	1/744 (1/720)
FI>EE	12/744 (112/720)	0/744 (25/720)	
EE>LV	744/744 (720/720)	0/744 (0/720)	-
LV>EE	93/744 (338/720)	0/744 (0/720)	

* Võrdlus eelmise kuuga

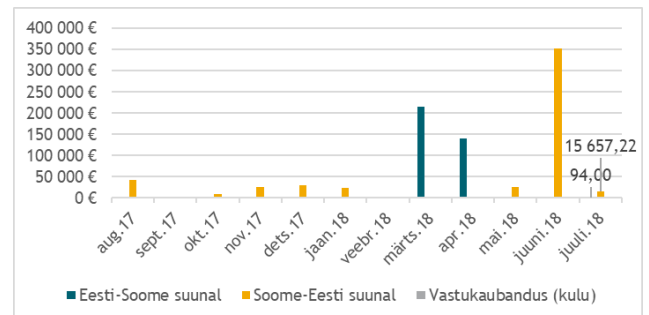
** Normaalrežiimiks loetakse aega, mil elektrisüsteemis ei toimunud hooldus- või remonttöid

*** Alatisvooluühenduste rampimise piirang tähendab, et kõiki turutehinguid ei olnud võimalik täita, sest võimsusvoog EstLinkidel ei tohi muutuda üle 600 MW tunnis. Tegemist ei ole EstLinkidest tingitud tehnilise piiranguga, piirang on vajalik Põhjamaade sünkronala elektrisüsteemide töökindla talitluse tagamiseks.

Eesti-Soome

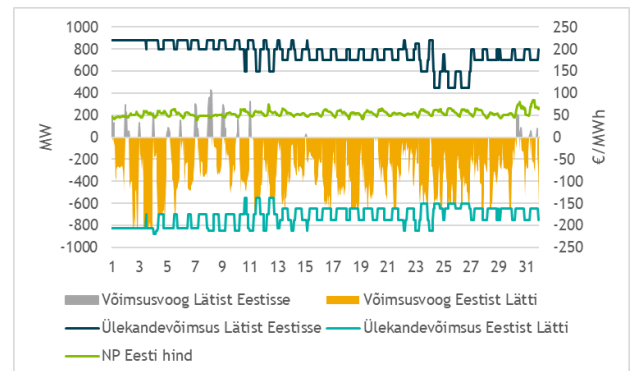

NP Eesti ja NP Soome vahelised võimsusvood 2018. a juulis

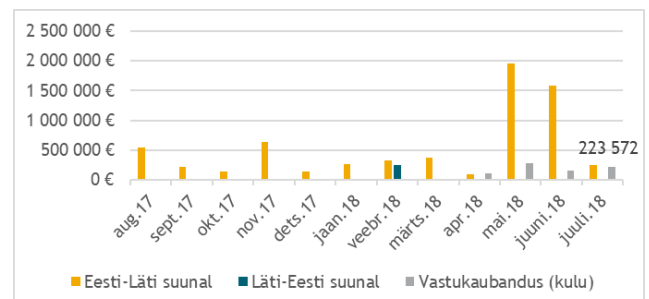

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse jaotamise tulu ja vastukaubanduse kulu EstLink kaablite omanikele

Eesti-Läti

NP Eesti ja NP Läti vahelised võimsusvood 2018. a juulis

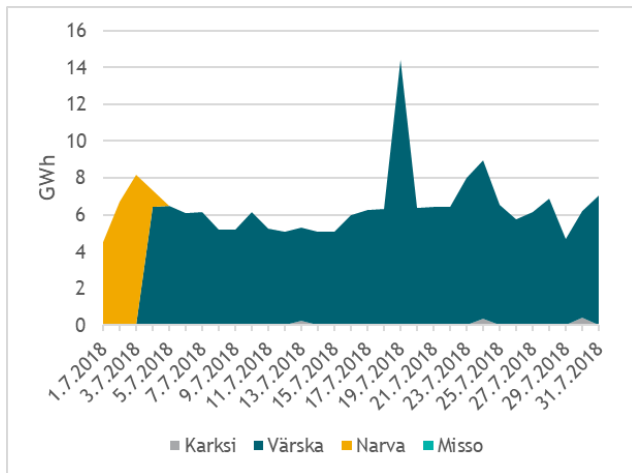

Viimase 12 kuu ülekandevõimsuse tulu ja vastukaubanduse kulu Eesti-Läti piiril

Gaasivood

Juuli 2018	Tehniline läbilaskevõime (GWh/päev)		Tipukoormus (GWh/päev)	Kogus (GWh)
	Max rõhul	Tegelik (keskmine)		
Karksi	73,5	75,0	0,4	0,9
Värskas	42,0	36,6	14,4	178,8
Narva	31,5	14,4	8,2	20,3

Juulis toimus Eesti gaasivarustus Karksi, Värskas ja Narva gaasimõdejaamade (GMJ) kaudu. Kuu lõikes jäi gaasivoog Eesti süsteemi päevas 4,5 ja 14,4 GWh vahele.

Füüsiline gaasivoog Eesti gaasisüsteemi piiripunktides 2018. aasta juulis

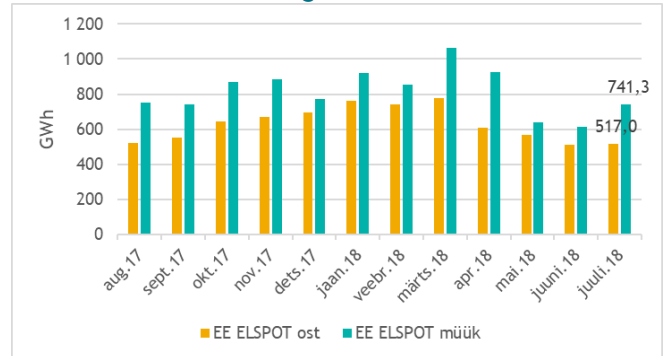
Bilansiplaanide mittekinnitamist ja pro-rata meetodil ülekandevõimsuse jaotamist ei esinenud.

Juulis kasutati jaotatud võimsust järgnevalt:

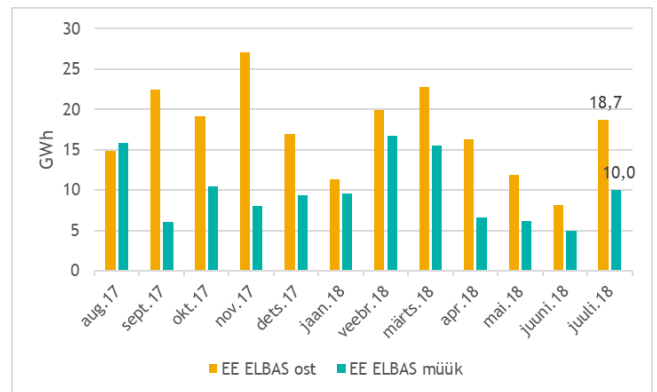
Asjaomane punkt (kWh/d)	Kuine kindel võimsus	Järgmise päeva kindel võimsus	Päevasisene kindel võimsus	Implicit-Järgmise päeva kindel võimsus
Karksi sissevool	0	44 640	5 580	82 000
Värskas sissevool	24 000 000	143 652 898	24 080 166	0
Misso sissevool	0	9 765	796	0

Energiakogused

Elektri kaubanduslikud kogused

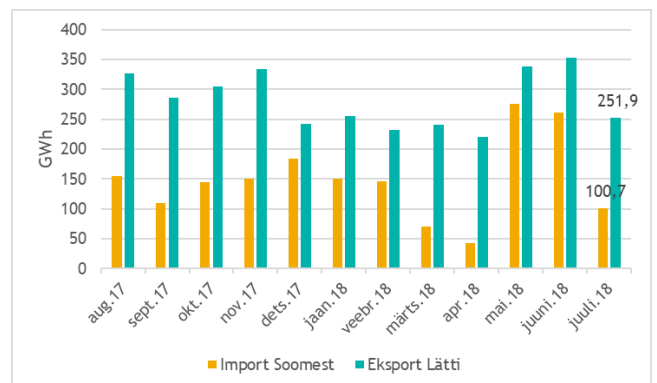

Viimase 12 kuu NP järgmise päeva (ELSPOT) Eesti hinnapiirkonnas ostetud ja müüdud kogused

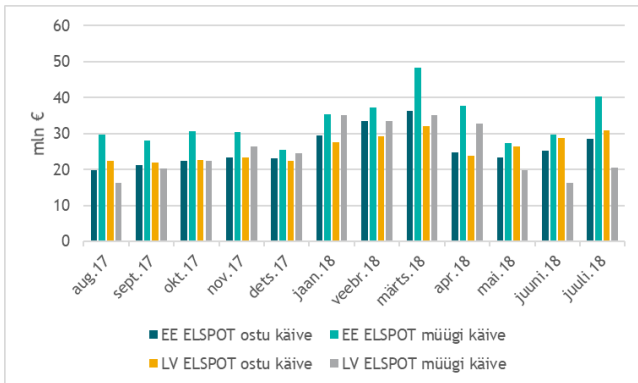
Viimase 12 kuu NP päevasele turul (ELBAS) kaubeldud kogused

Eesti turuosalisel ostsid juulis siseriiklikuks tarbimiseks elektrit järgmise päeva (ELSPOT) ja päevasiseselt (ELBAS) turult kokku 90,2% ulatuses ehk 535,6 GWh. Eestis toodetud elektrist müüdi järgmise päeva ja päevasisesel turul 91,9% ehk 751,3 GWh.

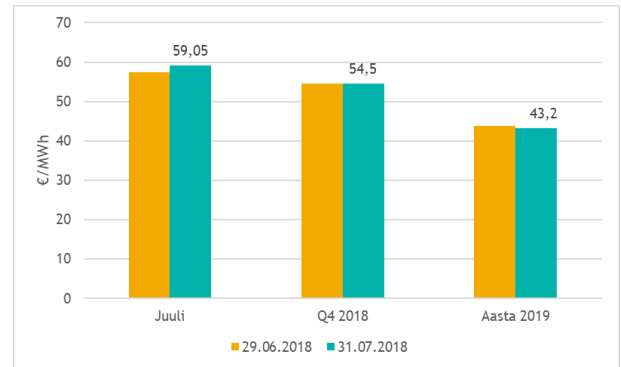

Viimase 12 kuu NP Eesti hinnapiirkonna järgmise päeva turu (ELSPOT) import Soomest ja eksport Lätti

NP Eesti hinnapiirkonna juuli järgmise päeva ostetud koguste käive oli 28,5 mln eurot ja NP Läti piirkonnas 30,9 mln eurot. Müüdud elektrienergia käive oli Eesti hinnapiirkonnas 40,2 mln eurot ja Läti hinnapiirkonnas 20,6 mln eurot.

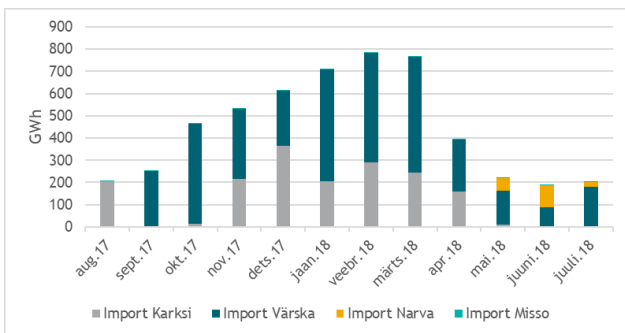
Viimase 12 kuu NP Eesti ja NP Läti hinnapiirkondades ostetud ja müüdü koguste käive

NP EE hinnapiirkonna eeldatav hind Nasdaq OMX tuleviku-tehingute hindade põhjal

Maagaasi import

Juulis imporditi maagaasi Eestisse 200,1 GWh. Juuniga võrreldes on seda 6,6% rohkem ning 2017. a juuliga võrreldes 3,6% rohkem. Enamik gaasist imporditi Värska GMJ kaudu.

Viimase 12 kuu jooksul Eestisse imporditud maagaasi kogused

Bilansiplaanide järgi importisid bilansihaldurid juulis gaasi Karksi, Värska, Narva ja Misso piiripunktide kaudu.

Maagaasi kütteväärtus

	Juuli 2018	Juuni 2018
Wobbe arv (kWh/m ³)	13,80	13,81
Alumine kütteväärtus (kWh/m ³)	9,435	9,453
Ülemine kütteväärtus (kWh/m ³)	10,45	10,47

Elektri tulevikutehingud

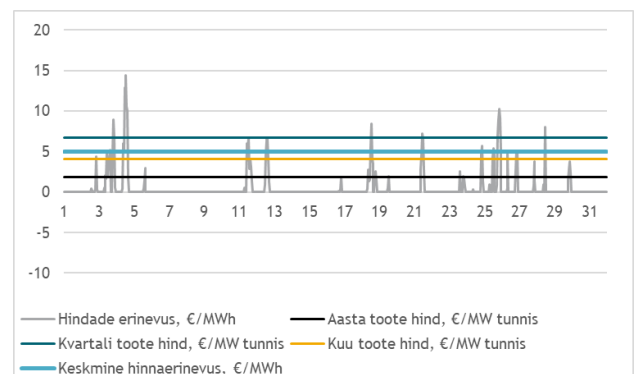
Nasdaq OMX Commodities 2018. aasta juuli viimase kauplemispäeva (31.07.2018) tulevikutehingute põhjal kujuneb Nord Pool elektribörsi süsteemihinnaks 2018. a augustis 52,55 €/MWh. EPAD Tallinn lepingute sulgemishind oli 2018. aasta augusti tootel 6,5 €/MWh ehk tehingute põhjal kujuneb augusti keskmiseks elektrienergia hinnaks NP Eesti hinnapiirkonnas 59,05 €/MWh (juuni lõpu tehingute põhjal 57,4 €/MWh).

EEX Power Derivatives futuurid, €/MWh	2019. a futuuride baas- ja / tipukoormuse tunnihind	
	31.07.2018	29.06.2018
Phelix Power Futures (Saksamaa)	43,79/53,93	43,14/53,55
French Financial Futures (Prantsusmaa)	48,74/62,95	48,25/61,98

Limiteeritud PTR-ide oksjon Eesti-Läti piiril

Eesti ja Läti süsteemihaldurite Elering ja Augstsprieguma tīkls kokkuleppe kohaselt rakendatakse Eesti ja Läti vahelisel piiril osaliselt elektri ülekandevõimsuste limiteeritud otsest jaotusmehhanismi.

Oksjon	Kuup.	Kogus MW	Hind, €/MW tunnis	Osalejad (edukad/kokku)	Tegelik hinnavahe, €/MWh
Y-2018	20.09.17	300	1,85	9/10	-
Q3-18	16.05.18	50	6,73	8/9	-
Juuli-2018	20.06.18	150	4,10	5/9	0,5

Limiteeritud PTR võrdlus NP Eesti ja Läti hinnapiirkonna hinnaerinevusega 2018. a juulis

Juulis oli süsteemihaldurite riskimaandamisinstrumentide tulu 935 766 eurot.

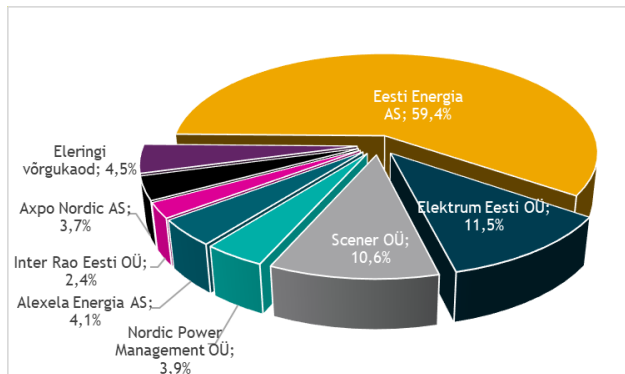
25.07.2018 toimus oksjon augusti võimsusele Eesti-Läti piiril. Sel oksjonil osales kokku 11 turuosalist ja müüdi 150 MW igaks kuu tunniks - võimsus jagunes üheksa turuosalise vahel. Toote hinnaks kujunes 2,47 €/MW tunni kohta.

Vastavalt süsteemihaldurite vahelisele lepingule korraldab alates 30.11.2016 oksjonid AS "Augstsprieguma tīkls". Täiendav teave oksjoni tulemuste, tingimuste, kalendri ja registreerimisvormi kohta on kättesaadav Eleringi [veebilehel](#) ja AS "Augstsprieguma tīkls" [veebilehel](#). 2019. aastal läheb võimsuste oksjonite korraldamine üle-Euroopalisele platvormile (Singel Allocation Platform (SAP), mida haldab ettevõtte JAO (<http://www.jao.eu>) ([link](#)).

Bilansihaldurite portfellid

Tabelites on bilansihaldurite portfellide osakaalud süsteemi tarbimisest arvutatud bilansihalduri bilansipiirkonnas mõõdetud tarbimise kogumahu alusel. Bilansiportfellide turuosad ei ühti bilansihaldurite enda osadega elektri ja gaasi müügil lõpptarbijatele, kuna bilansiportfell sisaldab ka portfelli kuuluvate teiste müüjate elektri- ja gaasikoguseid.

Elekter

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel juulis 2018

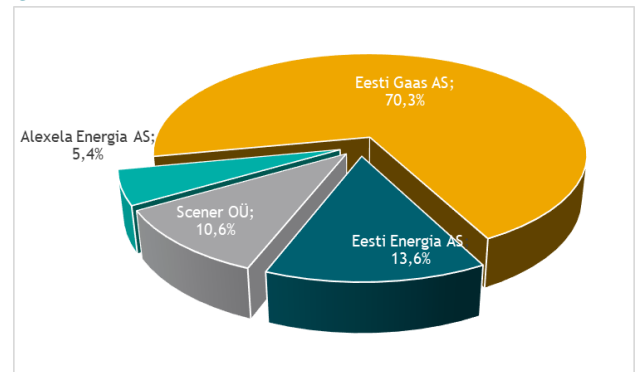
Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad elektri avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal EES tarbimisest, %	Juuli 2018	Juuni 2018	Mai 2018
Eesti Energia AS	59,4	59,6	60,4
Elektrum Eesti OÜ	11,5	11,3	11,4
Scener OÜ	10,6	10,7	10,4
Alexela Energia AS	4,1	4,4	4,7
Nordic Power Management OÜ	3,9	3,8	3,4
Axpo Nordic AS	3,7	3,6	3,6
Inter Rao Eesti OÜ	2,4	2,0	1,9
Eleringi võrgukaod	4,5	4,7	4,3

Bilansihaldurite portfellide osakaalud vastavalt tootmismahtudele jagunesid järgnevalt:

Osakaal EES tootmisest, %	Juuli 2018	Juuni 2018	Mai 2018
Eesti Energia AS	85,5	83	86,2
Scener OÜ	7,6	9	6,9
Nordic Power Management OÜ	3,9	4	4,2
Fortum Eesti AS	1,8	2,1	1,4
Elektrum Eesti OÜ	0,3	0	0,6
Alexela Energia AS	0,4	0	0,6

Gaas

Bilansihaldurite portfellid esialgsete tarbimismahude alusel juunis 2018

Kõik Eesti bilansihaldurite portfellides olevad gaasi avatud tarnijad ja võrguettevõtjad on toodud Eleringi [veebilehel](#).

Osakaal tarbimisest, %	Juuli 2018	Juuni 2018	Mai 2018
Alexela Energia AS	5,4	5,7	5,8
Baltic Energy Partners OÜ*	0	0	0
Eesti Energia AS	13,6	13,7	8,7
Eesti Gaas AS	70,3	71,2	75,5
Elektrum Eesti OÜ	0,02	0,02	0,02
Scener OÜ	10,6	9,4	9,9
Trafigura Trading (Europe) SARL*	0	0	0
Verum Plus AG*	0	0	0
Latvijas Gāze	0,09	0	0

*Lõpptarbijatele gaasi ei müü

Allikad:

Nord Pool, Elering, European Energy Exchange AG (EEX), Nasdaq OMX, Amber Grid, GET Baltic, Kaasupõrsi, Platts, Euroopa Keskpang, Bloomberg

* Käesolevat raportit ja selle lisasid ei saa käsitleda juriidilise, finantsalase või muu nõuandena ega ettepanekuna osta või müüa maagaasi, elektrienergiat või finantsinstrumente. Elering ei vastuta kulude või kahjude eest, mis raportis ja selle lisades toodud informatsiooni kasutamise seoses võivad tekkida.